

DADA NEDHE COVID-19: XA DENE NET'J CHU DENE DUE BEHAYATI CH'ASI HA YATI SI ?EJA

Ku pediri dada nedhe nɔdher COVID-19 hulye k'i coronavirus dada ts'ɔqane si. ku ɔeyi Coronavirus ɔɛk'ech'a hɔlɔ si dada ts'ɔqane ɩq hɔlɔ si, naɔɔ ɔeyi dada tsɔɔh'adie yet'a ba daya hu naɔɔ dene tth'ɔ yet'a ba da ɔeya hat'j. ku pediri t'a dziredhi si:

- t'oho deth'ɔkoth huto ɔehɔɔais de ɔeyi ts'ɔqane dziredhi
- dene t'q pediri dada nedhe COVID-19 ɔa ba ɔeya bets'ɔdhile hɔɔɔh huto berethɔdɩ dɛ
- ku ɔɩta huto ɔasi herethɔdɩ de bek'e pediri dada hɔlɔ de.

Coronavirus hots'j dada nedhe k'i pediri t'a **dziredhile si** yu ye huto t'a ɔasi yɔsi honedhel ha nɩts'ɔ ye.

KU HOTIE ?EDOGHɩɔNɩ ?A ?EDIRI DADA NEDHE COVID-19 NENɛNɛ K'E DZIREDDHI HAILE HOTIE BOGHɩɔNɩ DE ?EDIRI K'E:

- t'a yatɩ pediri basi hoɛ si hotie boghɩɔnɩ la dene nakoghodi kuɛ hotɔ ɔeyi dene t'aradi si basi
- ku nɔɔdher de nekuɛ nɔdher chu dene ch'asi nɔdher
- **nela k'enqɩtsɩ hok'et'a** datɩagh chu tunedhel ye 20 hɩɩta ts'ɛn
- ku nela k'enaldɛ ha ɔasie beye 60% hanarɩtsɛr alcohol hɩɩ t'orɩɩɩa la ke ɔeyi hɩɩɩle de tunedhel chu dat'agh t'orɩɩɩa la
- ku dɩɩkoth huto ɔehɔɔais hadɛ nechɛnɛ ye huto nɩk'esɩ hawɩle la nela ye hɩɩɛ
- nenɩ herɩɩdɩ sɔnq nela k'enajtsɛɩ hɩɩɛ de
- ku dene t'q ba da ɔeya si ch'asi nɔdher la hok'et'a
- pediri hotie bek'enqɩdher la **dene ch'asi nɔdher** hoket'a neba hoɔq dɛ
- nenɩ k'e pediri t'orɩɩɩa la **denenɩ k'e yu ɔa ɔasi holɩ** t'oho dene nisɩ naɔdher de chu dene ch'asi naɔdher hoɔq t'oho losɩ dene ts'ɔdhile naɔdher de
- hoket'a ɔasi nenare **besorɩdhɛn hoɔq** t'a ɔasi holq bezɩdɩ si

pediri bezedɩ si t'q pediri dada nedhe COVID-19 ɔa borɩdher de honezɩ t'a dene borɛde si chu ɔɛtelt'e si. Ku pediri nodhi ghonɩ si:

- k'asɩɛnɛ 14 dzɩne hɩɩdhɩ bezedɩ si dene pediri dada bet'a dene borɩdher de
- nahiyɛ dene ts'ethɩle bet'a borɛdɛ hu naɔɔ kɔt'ele
- dene horelyɩ ɔɛk'ech'a si ɔɛk'esɩ hile si

ku ñediri dada berjdi de, huto dene ts'jdhile hujjij ñjdhjen de COVID-19 t'a, **kudane ñediri net'si hoqa**:

- nekuq kudane ñodher (**tthenq**) net'a dene borqde ch'a
- hoket'a dene ch'asi ñodher ñeyer hots'j (netthere ñajmedhe hotie boghijij hoqa, ñeyi chu t'a dene sodoghena hile si tth'í hu)
- ku dene hel ñajdher de tthenq ts'en yisi ñodher chu dene ch'asi 2-metre hanjthha ñodher hoket'a
- ku dene nakoghodi kuq n'osa ñjdhjen de hotthe ts'qen tth'u bets'qen d'jtsi la **ñeya kuq hotu** t'ok'e dene nakoghodi kuq nenqenq k'eyaghe
- ku t'at'u neba ñeya si beñ korujij, ku net'j tth'í horjijij de tth'í bel korujij chu t'aneñij si bek'qt'e la
- ku neba due de kudane 911 ts'qen d'jtsi la nenakoghodi ha

DENE NET'J GHARE HULQA

ku dene ñediri dada nedhe COVID-19 hulqa gharé dene ha horeñij ch'a n'ut'a si t'ok'e dene naradé si narae. Dene net'j gharé hulqa si ñediri dada nedhe COVID-19 k'í, chu ñediri ghare ñasi hulqa hotie bet'oreqa ñediri ha:

- ñediri dada nedhe dziredhi ch'a ha hulqa de t'ok'e dene narade si ñj'si
- ku t'a dene ñediri dada nedhe COVID-19 bets'j si hulqa chu tthenq narade hoqasij
- t'oho losi dene ñediri dada nedhe COVID-19 ña borjdhher de t'a dene ts'jdhile hoqijij si bek'ojq hoqa (t'a yets'jdhile ñajde si hulqa ha)
- hotie ñediri dada benéredi hoqa

ku dene net'j dé **bet'oredhi ghonj** dene t'a ñediri dada nedhe COVID-19 ña borjdhher de. ñeyi chu t'a dene yets'jdhile ñajde si ñediri ghare bek'ojq ha, t'oho ñeyi nodher de dene yek'orelyq hile t'a dene bel hanela si heñ huto t'a dene ñeyi ñasi hogheñij beñ t'a ñediri dada nedhe bets'j si basi hotie bek'ojq hoqa.

ku nenét'j de bet'a **net's'j honj si bek'ojq hailé** t'a dene ñajq kulí t'a yatij hujij si k'olyq hailé hotie boghedij si. T'a nelj si k'ojq hailé hu, nel t'ahuq chu net's'j yatij hujij si t'a dene nakoghodi dene hut'a bel yatij hujij hasj.

DENE DUE HETS'EDI DE ?EDIRI BEL NODHI HA

ku ?ediri dada nedhe COVID-19 t'a dene fã bet'a benj fã harajã sã t'ok'e naradé sã naré. ku t'axã dene yet'a borjdé de dene yedzoródi ghonj chu due hets'edi ghonj, tthené ts'én njdeť haraldhén chu benj fã tth'í ghonj ?ediri t'a. ku nãnj ?ediri dada nedhe COVID-19 ãa dene borjdher de yenerenjle ãa nãnj dene yech'oróťch'ogh ghonj chu dene due haraldhén tth'í ghonj nãnj dene ?ediri k':

- dene t'ã ?ediri dada nedhe COVID-19 ãa borjdher de
- ku nãnj dene ?ediri dada nedhe COVID-19 bets'j honjdhén de
- dene nakoghodi dene chu t'ã dene ?ediri ãasi ha dene nakoghodi de
- ku nãnj dene t'ok'e ?ediri dada nedhe honjdher hots'j dene tth'í due hets'edi ghonj
- ku nãnj dene k'ãnj Canada k'eyaghe njja de ãefadune nënj hots'j
- ku nãnj dene t'ok'e dene borjde hots'j hēj de ?ediri dada nedhe COVID-19 ãa dene borjdé hots'j hēj de
- ku nãnj dene t'ats'edi sã k'e ãasi k'enáde hile de t'ok'e hotie ãedoghetnj hoãã hets'edi sã

ku t'oho losã dene due hets'edi chu bedzodi de bet'a dene bel due hané ghonj nãnj yet'a net'j kulj hodoreljhile ghonj chu benakoghodi dãlj ch'asi danjdhén ha. Dene fã due hets'edi holã hel najdé sã ?ediri njh k'e (e.g., nãnj dene due beneldhén hu, dene benj ãa daghããa chu nãnj herett'ele de hu, deneyu chu ts'eku ãefghã danjdhe hu LGBTQ2IA+ ãeyi lãt'e dene) bets'edi chu ãasi yet'orjthher walj sã ha ba horena ghonj dũhũ nũnjdher t'oho borjdher de.

ku dene tthené ts'én njlyé chu dué hobeneldhén de ba nezyle ghonj ?ediri t'a:

- ku dene due hedeneldhén ha chu benj fã ha
- ku nãnj dene ãedenakoreldher ha due chu t'ok'e nadher ts'én k'oldere hile chu ãestunet'jné due hets'edi dãlj de
- t'ok'e dene naradé ãefch'asi dene behayatie dãlj de
- nãnj dene benakoghodi ha nãnj yets'ũ naradé bets'edi ch'a chu ãeyi dene ts'én yatj ha bets'ũ nats'edé
- ku dene boghedj chu denets'ũ nats'ede chu ?ediri dada nedhe dziredhũ horenj ãeyi t'a
- dene daize yatj net'j chu tthené naradé dãlj ch'a
- ku nãnj ?ediri dada nedhe ts'jdhile hoãnj de COVID-19 ãa nãnj borjde bekanota hoãã ts'ũ natsãedé de (t'ã bets'jdhile hũãnj sã bek'anotã)

Horelyu zelts'eraidi de zediri dada nedhe COVID-19 ga dene borjher de due hets'edi ch'asi zeta hailye dezap. T'a bek'ojá hadé t'á losi zediri dada nedhe COVID-19 ga ba zeya ghonj yek'orelyá hile de kuli. Ku zeyi t'á hats'edi hade t'a losi hats'edi si nanj borjher dekulí bordet'j hailé dada bets'j dekulí (boredhi ts'én tth'u ba zeya) naní tth'í dada bets'j dekulí bek'ojá haile (asymptomatic bek'e hujj dekulí boret'jle). Zeyi ga zediri neltsi de neba nezú hasj:

- t'á dene zediri dada nedhe COVID-19 ga borjher de bets'enenj chu bets'én due nujdhj söná
- **hotie zedoghujnj nenj chu netth'í hobasi**
- **zedoghujnj chu nenare dene tth'í ba hoghujnj hoket'a**
- t'át'u dene hel yanetj si hotie boghujnj

ZEDORUNJ LA...	ZEDIRI YATI T'A HILÉ...
Dada nedhe COVID-19; Coronavirus hulye si	Zediri dada nedhe Asia/China/Wuhan hots'j si
Nanj dene zediri dada nedhe COVID-19 bets'j ghonj	Nanj dene zediri dada nedhe COVID-19 bets'j si
ku dene zediri dada nedhe COVID-19 ga ba zeya; ku nanj dene zediri dada nedhe COVID-19 ha net'j	COVID-19 dada nedhe hujj chu t'á borjdé

ku nanj zediri ga borjdé de denenj chu dene due halyá de xa dene ts'edi hujj si neba, ku zediri lajt'e ts'jzane si **Wellness Together Canada hots'j dene k'eyaghe dene naradé zediri dene sughua zehena ha: zejá denenj chu zasi ga nedarét'e de Mental Health chu Substance Use Support portal dene ts'edi ha zejá beghá yati hujj si** chu dene hel sughua hozáhile de hiltj ha **Stop Family Violence** tsátsane benj hujj k'e [nujjnjh la zejá](#).

KU T'A BEGHÁ HONJ HULJ SI HOTIE BENERUNJ LA

T'oho losi dene zediri dada nedhe COVID-19 ga ba zeya ghjle hots'j nagheda behoniye ghá hujnj la, zeyi chu t'á dene hotie dene ts'erajnj si behoniye tth'í ghá hujnj la, dene nakoghodi dene, zeya beschené k'elnj dene hu, nanj k'e dene zeghadalana hu, dene xa zasi dzirele dene chu zajt'nedhe k'eralnj dene dajj – zeyi dene hotie dene xa t'atthe nadarefya sj t'á ba dayá si basi.

ku t'a yati zettth'í hujj si zediri dada nedhe COVID-19 beghá si benanujta la, zejá tsátsane benj hujj k'e nujjnjh la Canada.ca/coronavirus, zeyi huto t'ok'e najdher provincial huto territorial ha k'olde chu dene nakoghodi ha k'olde t'aradi si chu nets'j Denededjine nenaré t'á k'olde t'aradi si k'e tth'í.